

Sluttevaluering

Fysisk miljø

Det fysiske miljøet på avdelingen har vært gjennom ulike endringsprosesser gjennom året. Vi har forsøkt å få barna mer inn i prosessen rundt det å skape miljøene, samt jobbet med å skape definerte kroker slik at barna har muligheten til å finne mer roen i miljøet. Gjennom å skape definerte kroker hvor barna er med i prosessen lagde vi et fantasitre til å henge over lesekroken. Vi tok i bruk en gammel parasoll som vi dekorerte med stoffer og pappblomster hvor barna har vært med fra start til slutt. Målet var å invitere til avslapning, eventyrfortelling og rolige lesestunder under treet. Vi opplevde at barna ofte la seg under treet for å bare titte opp i blomstene. De reflekterte seg imellom om hvilke former treet hadde og hvilke farger de kunne se. Noen ganger var det også bare deilig å ligge under treet uten å si noe som helst. Byggerommet har også skapt en stor endring i hvordan barna har tatt i bruk hele avdelingen.

Gjennom å få et eget rom for å skape ulike konstruksjoner ser vi at de andre krokene på avdelingen blir brukt på en annen måte. For eksempel så har den tidligere byggekroken nå blitt tatt over av bilelskerne våre, de skaper nye baner og verdener som de kjører bilene i. «Nå kjører vi til Afrika» kan vi høre, og da har de satt opp planter og dyr som skal gi inspirasjon. Kontorleken har også blitt tatt med inn på avdeling, hvor de går rundt med klapptelefonene sine og forteller barna rundt at de må lage lunsj for nå skal de på jobb. Byggrommet i seg selv har blitt en rolig sone hvor vi ser barna fordype seg i ulike materialer og konstruksjoner. De bygger, samarbeider og diskuterer rundt hvordan de skal få sine ideer ut i verden – og ikke minst hvordan de ulike ideene kan komme sammen.

Dette halvåret har vi også brukt mye tid på å bruke utemiljøet som en del av vårt fysiske miljø. Eventyrstunder, sangstunder og dansestunder har blitt flyttet ut i skogen. Vi tar med oss konkrete innenfra og skaper en ny verden ute. Vi opplever at barna har funnet en stor glede i

å bruke utemiljøet. De skaper ulike miljøer som de trekker både voksne og barn inn i. I skogen har vi plutselig fått en invasjon av ulike troll, de lusker rundt i skogen på natten og blir til steinene vi har rundt oss på dagen. Når det rusker litt i trærne tror vi at det er trollene som beveger litt på seg. I skogen har barna også vært med på å lage ulike instrumenter. Vi har blant annet laget en xylofon og stokker som henger mellom trærne man kan lage ulik musikk med.

Organisering

Gjennom høsten gjorde vi oss erfaringene at små grupper var viktig for å kunne være ordentlig til stede i barnas utforskning og lek. Vi opplevde da at mindre grupper var en stor støtte i å kunne gi barna mulighetene til å se hverandres styrker, samt å bygge videre på relasjonene dere imellom uten store distraksjoner eller støy. Denne organiseringen tok vi med oss inn i det neste halvår, hvor i vinter og tidlig vår ble lagt vekt på å alltid dele oss i 3 grupper eller mer. Vi utforsket ulike måter å ha morgensamlinger med barna for å finne en måte som passet best for dem. Vi gjorde oss etter hvert noen erfaringer om at barna ga ulike uttrykk på at samlingene ikke alltid var for de – vi var rett og slett for mange for å kunne finne roen. Vi måtte derfor endre fokus på å heller ha flere små spontane samlinger gjennom dagen. Vi har gjort dagstavlen klar på morgenen, for da heller å ha en liten samling om dagen i dag med de som hadde behov eller ønske for dette.

Vi har fortsatt med å ha ulike prosjektøkter gjennom uken. Dette for å kunne ha et ekstra dypdykk i prosjektet, hvor vi voksne kunne komme med noen impulser som vi kunne ta med oss inn i resten av dagen. Vi ser at det vi jobber med i øktene, er med på å prege barnas lek i

etterkant. De tar med seg ulike elementer fra øktene og skaper noe nytt i samspill med andre barn. Prosjektøktene opplever vi også har hjulpet både oss og barn å se hverandre i et nytt lys. Hver prosjektøkt gir rom for å vise frem hva en selv mestrer – og dermed kunne være en støtte til de rundt seg. Prosjektøktene har også vært lagt opp til å øve på det å reflektere. Vi øver på å stille spørsmål og undre oss over det som er rundt oss. Gjennom dansen har vi sett på bilder og reflektert over hva vi tror de gjør, og hvordan det er å danse slike stiler. Ett barn reflekterte rundt det å danse linedance – han synes det så veldig morsomt ut, for det var jo en kiledans. De kilte seg på magen også hoppet de rundt og rundt. Barna kommer med ulike teorier og tanker om hvorfor ting er som de er – og vi voksne er der som en støtte i den undringen.

Voksenrollen

Som i høst har vi brukt tid på å reflektere over hvilken voksen vi er i samspillet med barna. Vi har også måttet reflektere om organiseringen vår støtter oss i å være den voksne vi ønsker å være med barna. I vinter/vår har vi jobbet mye med å være de prosjekterende voksne i samspillet med barna. Det å klare å ta del i barnas lek og være med på å utvikle den videre. Slik som tidligere nevnt lagde vi instrumenter i skogen, dette kom på bakgrunn av en turdag i skogen hvor barna begynte å tromme rundt med pinner rundt omkring i skogen. Ved å være tilstede, og observere hva barna interesserer seg for kan vi også ta deres interesser med oss videre inn i hverdagen.

Vi ser fortsatt at det er viktig at de voksne lager spor i form av for eksempel iscenesettelse av miljøer, stiller undrene spørsmål eller lager stemning med musikk. Det hjelper barna med å berike leken deres og til at leken tar nye veier. Trollinteressen hos barna på Snøfallet har stadig dukket opp i leken denne forsommeren. Vi har brukt «Dovregubbens hall» og andre trollsanger for å sette stemningen i ulike situasjoner. Barna har også fått opp øynene for å se troll i gamle trær, stubber og steiner når vi er på tur i skogen. Troll har også dukket opp i barnehageskogen, på avdeling, i gangene og på gymsalen. Barna har fanget troll, blitt venner med dem, laget trollsuppe, matet trollbabyer og blitt skikkelig skremt av dem.

Vi har også brukt mye av refleksjonsmøtene våre på å reflektere over hvilken voksen vi er når barna har det vanskelig. Tar vi oss tid til å lytte? Har vi rom til å være i følelsen med barna? Vi ser at organiseringen vår har støttet oss på dette. I mindre grupper får vi muligheten til å være de voksne vi ønsker – vi tar oss tid, vi lytter og vi er tilstede i barnas følelser. Vi har tatt i bruk dialogspill i refleksjonsmøtene for å komme frem til hvilke holdninger vi faktisk har – og hvordan det kommer til syne på avdeling.

Fagområdene

Kommunikasjon, språk og tekst

- Vi har støttet og anerkjent barnas ulike verbale og nonverbale uttrykk gjennom ulike arenaer som sang, musikk, dans, fortelling og ulik rollelek. Gjennom prosjektet har vi hatt et stort fokus på eventyr, hvor barnas egne fortellerstemme har vært i fokus. Det å tørre å videreformidle et eventyr eller skape et selv har vi jobbet mye med.
- Gjennom prosjektet har barna fått muligheten til å uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter. Hundrespråkligheten har vært i fokus gjennom de ulike grenene av prosjektet. Vi har fått kjennskap til hvordan vi kan uttrykke følelser gjennom musikk, eventyr og dans.
- Hatt mye eventyr hvor barnas fortellerstemme har vært sentralt. Barna har fått muligheten til å utvikle sin begrepsforståelse, ordforråd samt møtt varierte eventyr og fortellinger gjennom en lekende tilværelse både i skogen og i barnehagen.
- Bruk av ulik barnelitteratur
  - Tilgjengelig bøker for barna i leseklubben.
  - Variert litteratur med ulikt skriftspråk og formidlingsformer.
  - Barna har fått ta del i å utforme leseklubben slik at det skal innby til leseglede
- Vi har gitt barn som er flerspråklig ekstra støtte i hverdagen.

Kropp, bevegelse og helse

- Allsidig og varierte aktiviteter både inne og ute har vært med på å gi barna muligheten til å oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer. Vi har flyttet store deler av prosjektet ut i skogen, hvor barna har fått bruke kroppen og miljøet rundt til å skape eventyr og dans.
- Turer i skogen, lek i egen skog i barnehagen samt bruk av både gymsal og variert innemiljø har gitt barna mange motoriske utførelser.
- Dans og bevegelse har vært en stor del av vår hverdag. Vi øver på ulike dansestiler og kjenner på å bruke kroppen på måter vi ikke har gjort før. Hvordan kan man danse breakdance? Linedance? Barna har fått kjent på bevegelsesglede gjennom lek, utforskning og mestring.
- Ved erfaringer med konflikthåndtering og veiledning fra voksne i slike situasjoner, mener vi har verdi for en videre god psykisk helse. For eksempel å lytte til barnas ytringer, godta et nei og vite hvor dine og andres grenser går.
- Vi har en kokk på huset, Marcus, som gir barna gode, varierte og sunne måltider hver dag. Det er lagt til rette for medbestemmelse ved at vi serverer maten som buffe og barna kan velge det de vil ha.

Kunst, Kultur og kreativitet

- Det fysiske miljøet er også noe barna har hatt en stor innvirkning på – barna har selv tatt del i å bestemme hva rommet skal uttrykke. Samtidig har de ansatte observert og fulgt barns uttrykk gjennom hverdagen for å kunne tilpasse miljøet etter deres behov og ønsker.
- På atelie har barna fått utfolde seg med ulike kunstneriske uttrykk og materialer.
- Sang og dans har hatt en sentral rolle på vår avdeling.
- Barna får erfare kunst, kultur og kreativitet gjennom barnelitteratur og dramatisering. Vi har blant annet dramatisert Bukkene Bruse, tre små apekatter og de tre små grisene på mange ulike måter og steder. I skogen har vi hatt et fokus på å finne udefinerte materialer og omforme de til ulike karakterer i eventyr.

Natur, miljø og teknikk

- Gjennom våre ukentlige turer har barna fått ta del i å utforske naturen og miljøet vi har rundt oss.
  - De voksne har vært tilstede i barnas utforsking, og har undret seg sammen med barna på det som har fanget barnas interesse på vår vei.
- Barna har tatt del i ulike byggeprosjekter og har fått erfaring med bruk av forskjellig verktøy og teknikker. Vi har blant annet laget ulike instrumenter som en xylofon og et hengende udefinert instrument i skogen vår.
- Ikt har kommet inn i større grad
  - Barna tar blant annet bilder/filmer, vi har laget e-bok, brukt digitalt mikroskop, brukt tegneapp og laget musikk.
  - Barna bruker ipad i tillegg til, ikke istedenfor. Ipad skal være et supplement i barnas hverdag.

Etikk, religion og filosofi

- De verdiene vi har, hvilke normer som ligger til grunn i barnehagen og hvilke holdninger vi har til hverandre preger dagen.
- Konfliktløsning/håndtering har vi måttet jobbe mye med. Hvem er jeg i konflikten og hvordan kan jeg være med på å løse den? Gjennom arbeid med voksenrollen har vi jobbet med å styrke barnas egne kompetanse til å løse konflikter og til å se sin egen rolle. Empati, etikk og filosofi er naturlige deler av arbeidet.
- Vi har hatt førstehjelpsdukken Henry i barnemøter hvor vi har måttet øve på å både gi og ta imot omsorg – hva gjør vi når noen har skadet seg eller er lei seg? Og hvordan kan vi møte trøsten de rundt oss forsøker å gi?
- Vi har undret oss over etiske spørsmål i forskjellige fortellinger og i leken.

Nærmiljø og samfunn

- Gjennom den prosjekterende hverdagen har vi hele veien fulgt barnas initiativ og interesse. På denne måten har vi kunnet jobbet med barnas egen medvirkning i hverdagen, samt oppfordre til deltakelse i samfunnet.
- Vi har variert innhold ut ifra de barnegruppene vi har hatt med oss slik at barna kjenner på å få ulike utfordringer, men samtidig lik mulighet til å kunne delta på sine premisser.

Antall, rom og form

- Tilbyr materialer i ulike geometriske former.
- Jobber med antall gjennom sanger, regler, eventyr, bøker og i ulike hverdagssituasjoner
- Lek med byggeklosser gir en begynnende forståelse for antall, rom og form. For eksempel hvor mange klosser må jeg bruke for å bygge en garasje til lekebilene? Hvor stort skal jeg bygge, og hvilke klosser skal jeg bruke?
- Gjennom arbeidet med eventyr i skogen har barna fått oppleve å erfare ulike størrelser i sine omgivelser og sammenligne disse. De har fått bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelse og å skape «rom i rommet» når vi er ute.
- Vi øver på rytme og takt i musikken.

